

-
- MCC 16 Имоти, машини и съоръжения;
  - MCC 17 Лизинг;
  - MCC 18 Приходи;
  - MCC 19 Доходи на наети лица;
  - MCC 21 Ефекти от промените в обменните курсове;
  - MCC 24 Оповествяване на свързани лица;
  - MCC 28 Инвестиции в асоциирани предприятия;
  - MCC 32 Финансови инструменти: Представяне;
  - MCC 33 Доходи на акция;
  - MCC 34 Международно счетоводно отчитане;
  - MCC 36 Обезценка на активи;
  - MCC 37 Провизии, условни пасиви и условни активи;
  - MCC 38 Нематериални активи;
  - MCC 39 Финансови инструменти: Признаване и оценка;
  - МСФО 5 Нетекущи активи, държани за продажба и преустановени дейности;
  - МСФО 7 Финансови инструменти: Оповествяване;
  - КРМСФО 4 Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг;
  - КРМСФО 10 Международни финансови отчети и обезценка;

Оценяване на

Този финансов отчет е изготвен съгласно приетата счетоводна политика в последния годишен финансов отчет към 31 декември 2008 г., с изключение на прилагането на следните нови стандарти, изменения на стандарти и разяснения, които са задължителни за първи път за финансовата година, започваща на 1 януари 2009 г.:

- MCC 1 (ревизиран) "Представяне на финансови отчети"
- MCC 32 (коригиран) "Финансови инструменти: представяне"
- MCC 39 (коригиран) "Финансови инструменти: признаване и оценяване"

3. Приложени съществени счетоводни политики

3. 1. Промени в счетоводната политика

Възприетата счетоводна политика е последователна с прилаганата през предходната година, с изключение на промените, настъпили в самите стандарти, подробно описани в настоящите писмени пояснения.

3. 2. Имоти, машини съоръжения и оборудване:

Като имоти машини и съоръжения се отчитат активи, които отговарят на критериите на MCC 16 и имат стойност при придобиването равна или по-висока от 700.00 лв. Активите, които имат стойност по - ниска от посочената се отчитат като текущи разходи за периода на придобиване в съответствие с одобрената счетоводна политика. Всеки имот, машина или съоръжение се оценява при придобиването му по цена на придобиване определена в съответствие с изискванията на MCC 16.

Дружеството е приело да отчита Имотите, машините, съоръженията и оборудването в съответствие с MCC 16 по цена на придобиване без всички натрупани амортизационни отчисления и натрупана загуба от обезценка.

Последващите разходи се прибавят към балансовата стойност на актива или се отчитат като отделен актив, само когато се очаква, че Дружеството ще получи бъдещи икономически изгоди свързани с употребата на този актив и когато отчетната им стойност може да бъде достоверно определена. Раходите за текущото обслужване на имоти, машини, съоръжения и оборудване се отчитат като текущи за периода.

Балансовата стойност на даден имот, машина, съоръжение и оборудване се отписва:

- ✓ при продажба на актива;
- ✓ когато не се очакват никакви други икономически изгоди от използването на актива или при освобождаване от актива;

Обект имот, машина или оборудване се отписва при продажбата му или когато не се очакват бъдещи стопански ползи от продължаващата употреба на актива. Печалбата или загубата, възникваща от отписването на имот, машина, съоръжение или оборудване се включват в печалбата или загубата, когато активът се отпише. Печалбите и загубите от отписването им се определят като се съпоставят постъпленията с балансовата стойност и се отчитат в отчета за доходите.

Дълготрайните материални активи се амортизират по линейния метод за периода на очаквания полезен живот, определен към момента на придобиване на актива. Амортизацията на активите започва от момента, в който те са налични в дружеството, на мястото и състоянието, необходими за експлоатацията им по начина предвиден от ръководството. Амортизацията на активите се преустановява на по ранната от двете дати:

- ✓ датата, на която са класифицирани като държани за продажба съгласно МСФО 5;
- ✓ датата на отписване на активите;

Амортизацията не се преустановява в периоди на престой или изваждане от активна употреба.

Средният полезен живот в години за основните групи дълготрайни материални активи, е както следва:

Група	%
Машини и съоръжения	30%
Транспортни средства и др.активи	16.67%
Стопански инвентар	10%

Дружеството прилага и така наречената “отделна амортизация на единични компоненти”, което изиска да изчислява отделно амортизацията на делимите компоненти на определена единица, които компоненти имат различен полезен живот или различна степен на потребление на икономически ползи. Всеки отделен компонент със значителна стойност спрямо общата стойност на актива, към който той се отнася, се амортизира отделно.

Обезценка на дълготрайни материални активи

Към всяка отчетна дата Дружеството преценява дали са налице индикации, че даден актив може да бъде обезценен. Когато съществува признак за обезценка, Дружеството прави официална приблизителна оценка на възстановимата стойност. Когато балансовата стойност на даден актив надвишава неговата възстановима стойност, активът се счита за обезценен и стойността му се намалява до неговата възстановима стойност. Възстановимата стойност е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите за продажбата и стойност в употреба на актива или на обекта, генериращ парични постъпления и се определя за индивидуален актив, освен ако активът не генерира парични постъпления, които са до голяма степен зависими от тези от други активи или групи активи.

3. 3. Нетекущи нематериални активи

Като нематериалните активи се отчитат активи, които отговарят на определението за нематериален актив и отговарят на критериите за отчитане на нематериални активи формулирани в МСС 38.

Първоначално нематериалните активи се отчитат по цена на придобиване.

Цената на придобиване на отделно придобит нематериален актив се определя съгласно МСС38 и включва:

- ✓ покупната цена, вносните мита и невъзстановимите данци върху покупката, търговските отстъпки и работи се приспадат;
- ✓ всякакви свързани раходи за подготовката на актива за неговото очаквано използване;

Цената на придобиване на нематериален актив придобит в замяна с непаричен актив се измерва по справедлива стойност, освен ако:

“ОРЕЛ ИНВЕСТ”АД

Доклад за дейността и Финансов отчет за годината завършиваща към 31.12.2009

- ✓ разменната дейност няма търговска същност;
- ✓ справедливата стойност нито на получения актив, нито на дадения актив, може да бъде измерена надеждно;

Придобитият актив се измерва по този начин, дори ако дружеството не може незабавно да отпише дадения актив. Ако придобитият актив не е оценен по справедлива стойност, неговата цена на придобиване се измерва по балансовата стойност на дадения актив.

Цената на придобиване на вътрешноиздаден нематериален актив съгласно МСС38 е неговата себестойност включваща сумата на разходите, направени от датата, на която нематериалният актив е отговорил за първи път на критериите за признаване.

Нематериалните активи се отчитат след придобиването по себестойност намалена с натрупаната амортизация и натрупани загуби от обезценка.

Дружеството оценява дали полезната живот на нематериален актив е ограничен или неограничен.

Нематериален актив се разглежда, като имащ неограничен полезен живот когато, на базата на анализ на съответните фактори, не съществува предвидимо ограничение за периода, през който се очаква активът да генерира нетни парични потоци за дружеството.

Нематериалните активи с ограничен полезен живот се амортизират, а нематериалните активи с неограничен полезен живот не се амортизират.

Нематериалните активи, които подлежат на амортизация се амортизират по линейния метод за срока на определения полезен живот.

Амортизацията започва, когато активът е на разположение за ползване, т. е. когато той е на мястото и в състоянието, необходимо за способността му да работи по начин, очакван от ръководството. Амортизацията се прекратява на по-ранната от:

- ✓ датата, на която активът е класифициран като държан за продажба (или включен в Дружеството за освобождаване, която е държана за продажба) в съответствие с МСФО 5;
- ✓ датата, на която активът е отписан;

Средният полезен живот в години за основните групи амортизирами нематериални активи, е както следва:

Група	Години
Програмни продукти	50%

Обезценка на нематериални дълготрайни активи

Активи, които имат неопределен полезен живот не се амортизират, а се проверяват за обезценка на годишна база. Активи, които се амортизират, се преглеждат за наличие на обезценка, когато са на лице събития или има промяна в обстоятелствата, подсказващи, че балансовата стойност на активите не е възстановима. За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност надхвърля възстановимата. Възстановимата стойност е по-високата от нетната продажна стойност и стойността в употреба. За да се определи стойността в употреба, активите се групират в най-малките възможни разграничими единици, генериращи парични потоци. Нефинансови активи с изключение на положителна репутация, които подлежат на обезценка са проверяват за евентуално възстановяване на загуба от обезценка към всяка отчетна дата.

3. 4. Финансови инструменти

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда финансов актив за дадено дружество и финансова пасив или капиталов инструмент, за друго дружество. Дружеството признава финансов актив или финансова пасив в отчета за финансовото състояние, когато става страна по договорните условия на финансов инструмент.

Финансовите активи и пасиви се класифицират съгласно изискванията на МСС39.

“ОРЕЛ ИНВЕСТ”АД

Доклад за дейността и Финансов отчет за годината завършиваща към 31.12.2009

При първоначалното признаване на финансовия актив или финансовия пасив, Дружеството ги признава по справедливата им стойност, плюс, в случая на финансови активи или финансови пасиви, които не се отчитат по справедлива стойност с признаване в отчета за доходите, транзакционните разходи, които се отнасят директно към придобиването или издаването на финансови активи или финансови пасиви.

Дружеството класифицира финансовите си активи след първоначалното им признаване и в края на всеки отчетен период, преразглежда класификацията на (прекласифицира) тези активи, за които това е позволено и уместно.

Редовните покупки или продажби на финансови активи се признават на датата на търгуване (сделката), т.е. на датата, на която Дружеството се е ангажирало да купи или продаде актив. Редовните покупки или продажби са покупки или продажби на финансови активи, чиито условия изискват прехвърлянето на актива през период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар.

Първоначалното класициране на придобити дългови инструменти е в зависимост от намерението на дружеството относно начина на реализиране на бъдеща икономическа изгода от инструментите (да се държат до падеж с цел получаване на доход от лихвите, продажба с цел реализиране на печалба в краткосрочен период или друго) и възможността това намерение да се реализира докрай. Класификацията е една от следните четири категории (“групи”):

1. Заеми и вземания;
2. Инвестиции, държани до падеж;
3. Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, в т.ч. държани за търгуване;
4. Финансови активи на разположение за продажба;

След първоначалното признаване дружеството оценява финансовите активи по тяхната справедлива стойност, без да се приспадат разходите по сделката, които биха се извършили при продажба или друг вид изваждане от употреба, с изключение на случаите, касаещи следните видове активи:

- ✓ заеми и вземания, които се оценяват по амортизирана стойност с използването на метода на ефективния лихвен процент;
- ✓ държани до падеж инвестиции, които се оценяват по амортизирана стойност с използването на метода на ефективния лихвен процент;
- ✓ инвестиции в капиталови инструменти, които нямат котирана пазарна цена на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да се оцени надеждно;

След първоначалното признаване, Дружеството оценява всички финансови пасиви по амортизирана стойност с помощта на ефективния лихвен метод, с изключение на:

- ✓ финансови пасиви отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Амортизираната стойност е последващата оценка на две категории финансови активи:

- ✓ кредити и вземания, които са с фиксиран падеж; и
- ✓ инвестиции, държани до падеж.

Амортизирана стойност	
1. Цена на придобиване.	
2. Плюс или минус: Натрупана амортизация на премията или отбива (разликата между цената на придобиване и номиналната стойност).	
4. Минус: Евентуална загуба от обезценка.	

Дружеството отписва финансов актив, когато договорните права върху паричните потоци от финансения актив са изтекли или когато прехвърля финансения актив и трансфера отговаря на критериите на МСС39 за отписване.

Дружеството отписва финансов пасив когато той е погасен - т. е когато договорното задължение е отпаднало, анулирно или срокът му е изтекъл.

Дялове и участия

Всички инвестиции първоначално се признават по цена на придобиване, която включва справедливата стойност на предоставеното възнаграждение и разходите по придобиването, свързани с инвестицията.

Инвестициите в дъщерни предприятия се отчитат и представят по себестойност.

Инвестициите в асоциирани предприятия се отчитат и представят по себестойност.

Инвестициите, които представляват малцинствени дялове се отчитат по справедлива стойност класифицирани като финансова активи на разположение за продажба, съгласно изискванията на МСС39. В случаите, в които инвестициите са в капиталови инструменти, които нямат котирана пазарна цена на активен пазар и чиято справедлива цена не може да се определи надеждно се отчитат по цена на придобиване.

Капиталовите инвестиции в други дружества се оценяват по **цена на придобиване**, като се вземат предвид евентуални **трайни загуби на стойността**.

Инвестициите, държани до падеж

Инвестициите, държани до падеж, са финансови активи, които не са деривативи и имат фиксирана или определяема плащания и фиксиран падеж и за които Дружеството има положително намерение и възможност да задържи до падежа, с изключение на тези, които са определени при първоначалното признаване като отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Намерението и възможността на Дружеството да задържи инвестиции до падежа се оценява не само първоначално при придобиването им, но и впоследствие на всяка балансова дата.

Дружеството не може да класифицира финансови активи като държани до падеж, ако през текущата финансова година или през последните две предходни финансова година то е продало или прекласифицирало повече от незначителна част (по отношение на общата стойност) от инвестициите, държани до падеж, преди да е настъпил техният падеж.

Впоследствие се оценяват по амортизируема стойност, използвайки метода на ефективния лихвен процент. Амортизируемата стойност се изчислява като се вземе предвид какъвто и да било дисконт или премия при придобиването, върху периода до падежа. За инвестиции, отчитани по амортизируема стойност, печалбите или загубите се признават в приходите, когато инвестициите бъдат отписани или обезценени, както и чрез процеса на амортизация.

Търговски и други вземания и кредити

Като кредити и вземания се класифицират финансови активи, които не са деривати и имат фиксирана или определяема плащания, които не се котират на активен пазар, с изключение на:

- a) тези, които Дружеството възнамерява да продаде незабавно или в близко бъдеще, които ще бъдат класифицирани като държани за търгуване и тези, които Дружеството определя при първоначалното признаване по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- b) тези, които Дружеството определя като на разположение за продажба при първоначално признаване; или
- c) тези, при които държателят може да няма възможност да възстанови в значителна степен цялата си първоначална инвестиция, с изключение на случаите, в които причината е влошаване на кредитното качество, и които се класифицират като на разположение за продажба.

Първоначално тези вземания и кредити се оценяват по себестойност включваща справедливата стойност на подлежащото за получаване и стойността на разходите по сделката.

“ОРЕЛ ИНВЕСТ” АД

Доклад за дейността и Финансов отчет за годината завършила към 31.12.2009

Кредитите и вземанията, които са с фиксиран падеж се отчитат по амортизираната им стойност. След първоначалното признаване кредитите и вземанията които са без фиксиран падеж се отчитат по себестойност.

Към датата на финансовия отчет се прави преглед за определяне на обезценка от несъбирамост. Вземанията от клиенти по продажби, се признават и отчитат по оригинална фактурна стойност, намалена с обезценка от несъбирамост. Приблизителна оценка на съмнителни вземания се извършва, когато събирането на пълната сума не е вероятно. Несъбирамите вземания се отписват при тяхното установяване.

Определянето на обезценката се извършва на база на индивидуален подход за всяко вземане по решение на ръководството.

Данъците за възстановяване се представят по оригиналния размер на сумата на вземането.

Другите вземания се представят по себестойност.

Като дългосрочни се класифицират вземания, които са с фиксиран падеж и остатъчен срок до падежа над една година от датата на падежа.

Като краткосрочни се класифицират вземания, които са:

- ✓ без фиксиран падеж;
- ✓ с фиксиран падеж и остатъчен срок до падежа до една година от датата на финансовия отчет;

Разходи за бъдещи периоди - предплатените разходи, които касаят следващи отчетни периоди се представят като авансово преведени суми на доставчици и се включват във вземанията от клиенти и доставчици.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност, като печалба или загуба

Тази категория има две подкатегории: държани за търгуване финансови активи в оборотен портфейл и отчитани по справедливата стойност финансови активи, като печалба или загуба. Финансов актив се класифицира в тази категория, ако е придобит с цел продажба в краткосрочен план или въз основа на решение на ръководството. Финансовите активи в тази категория са класифицирани като краткосрочни ако са държани за продажба или се очаква тяхното реализиране до 12 месеца след края на отчетния период.

Финансови активи, държани за продажба

Финансови активи, държани за продажба са недеривативни активи, които са предназначени за тази категория, или не са определени в други категории. Те се включват в дългосрочните активи, освен ако ръководство има намерение да продаде своите инвестиции в периода до 12 месеца. Дружеството е имало такива инвестиции през годината.

Покупката и продажбата на инвестиции се отчита като се взема предвид датата на търгуване, т.е. датата на която Дружеството се ангажира с покупка или продажба на актива. Инвестициите първоначално се признават по справедливата стойност плюс разходите по транзакцията за всички финансови активи, които не се водят по справедливата стойност като печалба или загуба. Инвестиции се отписват, когато правата за получаване на паричните потоци от инвестиции са изтекли или са били прехвърлени и Дружеството е прехвърлило в съществена степен всички рискове и изгоди от собствеността.

Финансови активи, държани за продажба и финансовите активи, отчитани по справедливата стойност като печалба или загуба, се отчитат в следващите отчетни периоди по справедлива стойност. Заеми, вземания и инвестиции, държани до падеж се оценяват по амортизируема стойност, използвайки метода на ефективния лихвен процент. Реализираните и нереализираните печалби и загуби от промяна в справедливата стойност на “финансови активи, отчитани по справедлива стойност, като печалба или загуба” се включват в отчета за доходите за периода, през който са възникнали. Нереализираните печалби и загуби в резултат от промяна в справедливата стойност на ценните книжа класифицирани като активи, държани за продажба се отчитат в капитала.

Когато ценни книжа, класифицирани като активи, държани за продажба се продават или обезценяват, натрупаните корекции на справедливата стойност се включва в отчета за доходите като печалби или загуби от инвестиционни ценни книжа.

Справедливата стойност на котираните инвестиции се определя на база данните за цените на пазара (БФБ - София). Ако пазара на финансовите активи е неактивен (и за нерегистрирани ценни книжа), Дружеството установява справедливата стойност, използвайки техники за оценяване, които включват използването на последни пазарни операции с аналогични инструменти, анализ на дисконтираните парични потоци и модели за оценка на опции, преработени да отразят специфични обстоятелства.

На края на отчетния период Дружеството оценява дали съществуват обективни доказателства, че финансов актив или група от финансови активи са обезценени. Когато се тестват за обезценка капиталовите ценни книжа, класифицирани като разполагаеми за продажба, се взима предвид наличието на съществен или продължителен спад в справедливата стойност под отчетната. Ако съществува доказателство за обезценка на „финансовите активи, държани за продажба”, то натрупаните загуби (изчислени като разлика между цената на придобиване, и текущата справедливата стойност минус обезценка, отчетена в предходен период в отчета за доходите), се преместват от капитала и се признават в отчета за доходите. Загуба от обезценка на капиталови инструменти, признатата в отчета за доходите, не може да се сторнира през отчета за доходите при проявление на обратен ефект от обезценката.

3. 5. Стоково-материални запаси

Като стоково-материални запаси се отчитат активи:

- ✓ държани за продажба в обичайния ход на стопанската дейност /стоки, продукция/;
- ✓ намиращи се в процес на производство за последваща продажба /незавършено производство/;
- ✓ материални запаси, които се израходват в производствения процес или при предоставяне на услуги;/материали, сировини/;

Разходите, направени във връзка с доставянето на материалните запаси до тяхното настоящо местоположение и състояние, се отчитат както следва:

Материали	- доставна стойност, определена на база на метода „среднопретеглената стойност”;
Готова продукция и незавършено производство	- стойността на употребените преки материали, труд и променливи и постоянни общи производствени разходи, разпределени на база на нормален производствен капацитет, без да се включват разходите по заеми;

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността или нетната реализуема стойност.

Себестойността на материалните запаси представлява сумата от всички разходи по закупуването, преработката, както и други разходи, направени във връзка с доставянето им до сегашното състояние и местоположение.

Разходите по закупуване на материалните запаси включват покупната цена, вносните мита и други невазвстановими данъци, транспортните разходи и др., които директно могат да се отнесат към придобиването на стоките материалите и услугите. Търговските отстъпки работи и др. подобни компоненти се приспадат при определяне на покупната стойност.

Други разходи се включват в себестойността на материалните запаси само дотолкова, доколкото те са направени във връзка с довеждането на материалните запаси до настоящото им местоположение и състояние.

Себестойност при предоставяне на услуги

Дотолкова, доколкото при предоставянето на услуги се ползват материални запаси, то те се включват в себестойността на услугите. Себестойността се състои главно от разходите за труд и другите разходи за персонала, зает в предоставянето на услугата, включително служителите, изпълняващи надзорна дейност, и съответната част от общите разходи за тях. Трудът и други разходи, свързани с продажбите и общия административен персонал, не се включват, а се признават за разходи в периода, в който са възникнали.

Себестойността на материалните запаси може да не е възстановима, в случай че те са повредени или са цялостно или частично морално остатели, или ако има спад в продажните им цени. Също така себестойността на материалните запаси може да не бъде възстановима, ако приблизително определените разходи за завършване или приблизително определените разходи, които ще бъдат направени за осъществяване на продажбата, са се увеличили. Материалните запаси се намаляват до нетната реализуема стойност на базата на отделни позиции. При някои обстоятелства обаче може да бъде подходящо да се групират сходни или свързани позиции.

Приблизителното оценяване на нетната реализуема стойност се базира на най-сигурните съществуващи данни по време на съставянето на тази оценка според обема на стоковите запаси, който се очаква да бъде реализиран. Тези оценки отчитат колебанията в цените и себестойността, които са в пряка връзка със събития, станали след приключване на периода дотолкова, доколкото тези събития потвърждават условията, съществуващи в края на периода.

Към всеки следващ период се прави нова оценка на нетната реализуема стойност. Когато условията, довели до снижаване на материалните запаси под тяхната себестойност, вече не са налице или когато има ясно доказателство за увеличение в нетната реализуема стойност заради промяна в икономическите обстоятелства, сумата на обезценката се възстановява така, че новата балансова сума е по-ниската от себестойността и преразгледаната нетна реализуема стойност.

При продажба на материални запаси, балансовата сума на тези материални запаси се признава като разход през периода, през който съответният приход е признат. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност, както и всички загуби от материални запаси се признават като разходи за периода на обезценката или на възникването на загубите. Сумата на евентуалното обратно възстановяване на стойността на обезценката на материалните запаси, възникнала в резултат на увеличението на нетната реализуема стойност, се признава като намаляване на сумата на признатите разходи за материални запаси през периода, през който възстановяването е възникнало.

Някои материални запаси могат да бъдат отнесени по сметките на други активи, като например материални запаси, които се използват като компонент на създадените от самото дружество собствени сгради, съоръжения и оборудване. Материалните запаси, отнесени към друг актив, се признават за разход в продължение полезния живот на актива.

3. 6. Нетекущи активи държани за продажба

Като активи държани за продажба съгласно МСФО 5 се класифицират нетекущи активи, чиято балансова стойност ще бъде възстановена по-скоро чрез сделка за продажба отколкото чрез продължаваща употреба.

Активите държани за продажба се оценяват по по-ниската от балансовата им стойност и справедливата им стойност намалена с разходите по продажбата.

Загуба от обезценка се признава при всяко първоначално или последващо намаление на стойността на активи държани за продажба.

Печалба от последващо увеличение на справедливи стойности, намалени с разходите за продажба на активи държани за продажба се признава до размера на обезценка на съответния актив начислена преди съгласно МСС 36 и МОФО5.

Тази категория обхваща всички нетекущи активи, които дружеството е предназначило за продажба.

Предназначаването на актив за продажба се смята за вероятно в следните случаи:

- Активът е непосредствено годен за продажба в настоящото си състояние;

- Активът не е обременен от рестрикции и е предмет на обичайните условия за продажба на такъв вид актив;
- Ръководството на дружеството е демонстрирало конкретно намерение да продаде актива през годината, като е изготвило съответен план за продажба;
- Активът може да бъде заменен на активния пазар или е налице заинтересован купувач;

3. 7. Парични средства

Паричните средства и парични еквиваленти включват парични средства в брой и в банки, съответно в лева и във валута.

Паричните еквиваленти са краткосрочни, лесно обратими високоликвидни вложения, които съдържат незначителен риск от промяна в стойността им:

- вземания от подотчетни лица;

Te се представят по номинална стойност.

Описание	Съдържание
Банкови и пощенски депозитни сметки	Салда по банкови разплащателни сметки и сметки в чуждестранна валута, включително натрупана лихва и банкови такси, относящи се за периода, дори ако тази информация фигурира в последващи банкови извлечения
Чекове	Банкови чекове за депозиране
Касова наличност	Касова наличност в местна и чуждестранна валута.

3. 8. Собствен капитал

Собственият капитал на дружеството се състои от:

Основен капитал включващ:

Регистриран капитал – представен по номинална стойност съгласно съдебно решение за регистрация

Невнесен капитал – представлява невнесената част от основния капитал по номинален размер.

Изкупени собствени акции- представени по стойността на платеното за обратното придобиване.

Резерви включващи:

Общи резерви – образувани от разпределение на печалба съгласно изискванията на Търговския закон на РБългария и устава на дружеството.

Допълнителни резерви – образувани по решение на общото събрание на дружеството от разпределение на финансов резултат.

Резерв от последващи оценки на активи - формиран от извършвани преоценки на активи до 01. 01. 2002г по действащото законодателство и еднократна оценка на активи към 01. 01. 2003г.

Дружеството е приело счетоводна политика да отразява корекции от промяна на счетоводна политика и фундаментални грешки чрез коригиране на салдото на неразпределената печалба в отчетния период.

“ОРЕЛ ИНВЕСТ” АД

Доклад за дейността и Финансов отчет за годината завършиваща към 31.12.2009

Финансов резултат включващ:

Неразпределена към датата на финансовия отчет натрупана печалба от предходни периоди.

Непокрита към датата на финансовия отчет натрупана загуба от предходни периоди.

Печалба/загуба от периода.

Собственият капитал включва настъпилия резултат за разглеждания период.

Описание	Съдържание
Дялов капитал	Той се представя по номинална стойност, без да се включват вземания от акционери за невнесен капитал. Номиналната стойност на собствените акции на Дружеството се отнася в намаление на издадения дялов капитал.
Премиен резерв от акциите на дружеството	Той представлява стойността, превишаваща номиналната стойност на емисионната цена на акциите и/или дяловете. Разходите за разширяване възникнали във връзка с увеличение на дяловия капитал, с пласиране на акции на фондова борса и прочие, се записват в намаление на този резерв.
Преоценъчни резерви	Това представлява директното записване с обратен знак на преоценката на дълготрайни активи, включително както преоценка с парично изражение, така и увеличенията в отчетната стойност на активите, произтичащи от променените критерии за оценка. Преоценъчният резерв се намалява в случай на понижаване на стойността на съответния актив след предишна извършена преоценка (с намалението на стойността се намалява резерва до неговия размер; всяко превишение над размера на резерва се начислява в отчета за приходите и разходите). Преоценъчният резерв може директно да се пренесе под раздел “неразпределена печалба”, когато активът се извади от финансовия отчет: това налага елиминиране на целия резерв, когато активът бъде продаден или Дружеството се освободи от него по друг начин.
Законов резерв	Заделянето на част от прихода се прави в съответствие с изискванията на Търговския закон. Такъв резерв не се предвижда от МСС. Ето защо законовият резерв се рекласифицира в Отчета за финансовото състояние като неразпределяеми и неизползваеми резерви.
Резерви, определени в устава на Дружеството	Заделянето на част от нетния приход е предвидено в устава на Дружеството. Този резерв заедно със Законовия резерв трябва да се групира в специфичен ограничен резерв. Ако не съществуват подобни ограничения, тези резерви трябва да се рекласифицират в “неразпределена печалба”.
Други резерви	Други капиталови резерви
Резерви по МСС	Включват всички корекции, направени в първоначалния нетен собствен капитал.
Неразпределена печалба (пренесена загуба)	Остатъчна неразпределена печалба, загуби от предходни години, които са пренесени.
Нетен приход (загуба) за периода	Нетен приход за периода, нетна загуба за периода, авансови плащания на дивиденти.

3. 9. Търговски и други задължения и кредити

Задължения със срок над 12 месеца

"ОРЕЛ ИНВЕСТ" АД

Доклад за дейността и Финансов отчет за годината завършила към 31.12.2009

Тук се включват всички задължения, дължими в срок над 12 месеца от края на отчетния период, които включват договорни задължения както следва:

- Да предадат ликвидни средства или други финансови активи на друго дружество;
- Да обменят финансови инструменти с друго дружество при потенциално неизгодни условия.

Първоначалното признаване на задължението се извършва по номинална стойност (включително натрупаните оперативни разходи).

Следователно задължението се записва по амортизируема стойност.

Описание	Съдържание
Задължения към банки (със срок над 12 месеца)	Задължения към банки, ипотечни кредити, средносрочни и дългосрочни заеми, всички те със срок над 12 месеца от края на отчетния период (включващи лихви и съответните разходи за периода, дори и да фигурират в следващите банкови извлечения) и приходи за бъдещи периоди.
Задължения към други финансови доставчици (със срок над 12 месеца)	Задължения към акционери, финансови и лизингови предприятия, небанкови ипотечни заеми, правителствени финансирания, други финансови заеми, всички те със срок над 12 месеца от края на отчетния период както и приходи за бъдещи периоди.
Финансови задължения към дъщерни предприятия (със срок над 12 месеца)	Финансови задължения със срок над 12 месеца от края на отчетния период както и приходи за бъдещи периоди.
Финансови задължения към свързани предприятия (със срок над 12 месеца)	Финансови задължения със срок над 12 месеца от края на отчетния период както и приходи за бъдещи периоди.
Други задължения (със срок над 12 месеца)	Други задължения със срок над 12 месеца от края на отчетния период.

Класифициране на задълженията и кредитите:

Като кредити и задължения се класифицират задължения възникнали от директно предоставяне на стоки, услуги, пари или парични еквиваленти от кредитори.

Първоначално тези задължения и кредити се оценяват по себестойност включваща справедливата стойност на полученото и разходите по сделката.

След първоначалното признаване кредитите и задълженията, които са без фиксиран падеж се отчитат по себестойност.

Кредитите и задълженията, които са с фиксиран падеж се отчитат по амортизираната им стойност.

Като дългосрочни се класифицират задължения, които са с фиксиран падеж и остатъчен срок до падежа над една година от датата на падежа.

Като краткосрочни се класифицират задължения, които са:

- ✓ без фиксиран падеж;
- ✓ с фиксиран падеж и остатъчен срок до падежа до една година от датата на финансовия отчет

Заеми

Заемите се признават първоначално по справедлива стойност, намалена с направените разходи по извършването на транзакцията. В последствие заемите се отчитат по амортизируема стойност; всяка разлика между дължимите плащания (нетирани с разходите по извършването на транзакциите) и стойността на заема се признава в отчета за доходите през периода на заема, като се използва метода на ефективната лихва.

3. 10. Данъчни задължения

Текущи данъчни задължения са задължения на Дружеството във връзка с прилагането на данъчното законодателство. Представени са по стойности в съответствие с правилата на съответния данъчен закон за определяне на стойността на всеки вид данък. За просрочените задължения по данъци са начислени дължимите лихви за забава към датата на финансовия отчет.

3. 11. Задължения към персонала

Задължения към персонал и осигурителни организации се класифицират задължения на Дружеството по повод на минал труд положен от настия персонал и съответните осигурителни вноски, които се изискват от законодателството. Съгласно изискванията на МСС19 се включват и начислените краткосрочни доходи на персонала с произход неползвани отпуски на персонала и начислените на база на действащите ставки за осигуряване, осигурителни вноски върху тези доходи.

Дружеството няма приета политика да начислява дългосрочни доходи на персонала.

Разходите за минал трудов стаж се признават като разход на линейна база за средния срок, докато доходите станат безусловно придобити. До степента, до която доходите са вече безусловно придобити, независимо след въвеждане или промени в плана за доходи при пенсиониране, Дружеството признава разхода за минал трудов стаж веднага.

Задължението за доходи на персонала при пенсиониране се състои от настоящата стойност на задължението за изплащане на тези доходи, намалена с непризнатите разходи за минал трудов стаж.

3. 12. Провизии

Провизии се признават по повод на конструктивни и правни и правни задължения възникнали в резултат на минали събития съгласно изискванията на МСС 37.

Провизиите се признават по най-добрата приблизителна оценка на ръководството на Дружеството на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период.

Признатите суми на провизии се преразглеждат в края на всеки отчетен период и се преизчисляват с цел се отрази най-добрата текуща оценка.

3. 13. Пасиви държани за продажба МСФО 5

Съгласно изискванията на МСФО5 Дружеството класифицира като пасиви държани за продажба, пасиви включени в група за изваждане от употреба. Пасивите се оценяват в съответствие с изискванията на МСФО5.

3. 14. Печалба или загуба за периода

Всички приходни и разходни статии, признати за периода, следва да се включат в печалба или загуба, освен ако стандарт или разяснение от МСФО изискват друго.

Печалба или загуба е общата сума на приходите минус разходите, като се изключват компонентите на друг всеобхватен доход.

3. 15. Разходи

Дружеството отчита текущо разходите за дейността по икономически елементи и след това отнася по функционално предназначение с цел формиране размера на разходите по направления и дейности. Признаването на разходите за разход за текущия период се извършва при начисляване на съответстващите им приходи.

Към разходите за дейността се отнасят и финансови разходи, които Дружеството отчита и са свързани с обичайната дейност.

Разходите се отчитат на принципа на текущо начисляване. Оценяват се по справедливата стойност на платеното или предстоящо за плащане.

Общи и административни разходи

Тази разходна категория включва всички разходи от общ и административен характер.

Описание	Съдържание
Разходи за услуги	Тук се включват разходи за консултанти и външни сътрудници (за административни и правни услуги, за възнаграждения по нетрудови правоотношения, за поддръжка и др.), за комунални услуги от общ характер (ток, вода, отопление, телекомуникации). Включват се също и разходите за услуги, които не влизат в първия марж (разходи за спедиция от оторизирани трети страни, разходи по митнически оператори и разходи за чуждестранни офиси и кореспонденти).
Основни материали, допълнителни материали и консумативи	Тук се включват разходи направени за покупка на опаковъчни материали, канцеларски материали, печатни материали, горива, гуми и други стоки с ограничена стойност.
Разходи за наеми и лизинги	Разходи за наеми, лизингови вноски, рент-а-кар, разни разходи за наеми, извършени във връзка с дейността
Други оперативни разходи	Тук се включват всички разходи с нетипичен и необичаен характер, направени във връзка с дейността (загуби от освобождаване от дълготрайни активи, извънредни разходи, абонаменти и разходи за реклама, непреки такси и мита, разни покупки, общински такси, глоби и наказания и др.)

3. 16. Приходи

Общ всеобхватен доход е промяната в собствения капитал през периода в резултат от операции и други събития, различни от промените в резултат от операции със собствениците в качеството им на собственици.

Общий всеобхватен доход се състои от всички компоненти на „печалба или загуба“ и на „друг всеобхватен доход“.

Друг всеобхватен доход съдържа статии на приходи и разходи (включително корекции за прекласифициране), които не се признават в печалба или загуба, както е разрешено или се изисква от други МСФО.

Компонентите на друг всеобхватен доход включват:

- ✓ Промени в преоценъчния излишък (вж. МСС 16 *Имоти, машини и съоръжения* и МСС 38 *Нематериални активи*);
- ✓ Акциоерски печалби и загуби по планове за дефинирани доходи, признати в съответствие с параграф 93А на МСС 19 *Доходи на наети лица*;

“ОРЕЛ ИНВЕСТ” АД

Доклад за дейността и Финансов отчет за годината завършила към 31.12.2009

- ✓ Печалби и загуби, възникващи от преизчисляване на финансовите отчети на чуждестранна дейност (вж. МСС 21 *Ефекти от промените във обменните е курсове*);
- ✓ Печалби и загуби от преоценяване на финансови активи на разположение за продажба (вж. МСС 39 *Финансови инструменти: признаване и оценяване*);
- ✓ Ефективната част от печалбите и загубите по хеджиращи инструменти при хеджиране на парични потоци (вж. МСС 39).

Дружеството отчита текущо приходите от обичайната дейност по видове дейности.

Признаването на приходите се извършва при спазване на приетата счетоводна политика за следните видове приходи:

- ✓ Приходи от продажба на стоки, продукция и др. активи - признаването на приходите се извършва при прехвърляне собствеността и предаване на съответните активи на купувачите;
  - ✓ При извършване на краткосрочни услуги – при завършване на съответната услуга и приемане на работата от клиента;
  - ✓ При дългосрочни услуги - на базата на етап на завършен договор;
- Етапът на завършен договор се определя на база на набраните към датата на изготвяне на отчета, разходи към общо предвидените разходи по договора. /ако се ползва друг метод да се опише/
- ✓ Приходите от наеми се признават на времева база за срока на договора;
  - ✓ Приходи от лихви – признаването на лихвите за приход се извършва по метода ефективната лихва;
  - ✓ Възнаграждения за права – на база на принципа на начисляването съгласно съдържанието на съответното споразумени;
  - ✓ Приходи от дивиденти - при установяване на правата за получаванета им;

Приходите се отчитат на принципа на текущо начисляване. Оценяват се по справедливата стойност на полученото или подлежащо на получаване.

Продажби на продукция и стоки

Приходите от продажби на продукция и стоки се признават, когато съществените рискове и ползи от собствеността върху продукцията и стоките са прехвърлени на купувача, което обично става в момента на тяхната експедиция.

Предоставяне на услуги

Приходите от предоставяне на услуги се признават на база на етапа на завършеност на сделката към датата на баланса. Етапът на завършеност на сделката се определя на база на отработените до момента човекочасове като процент от общите човекочасове, които ще бъдат отработени за всеки договор. Когато резултатът от сделката (договора) не може да бъде надеждно оценен, приходът се признава само доколкото признатите разходи са възстановими.

Приходи от лихви

Приходите от лихви се признават при начисляването на лихвите (като се използва метода на ефективния лихвен процент, т.е. лихвеният процент, който точно дисконтира очакваните бъдещи парични потоци за периода на очаквания живот на финансия инструмент до балансова стойност на финансия

Други приходи и постъпления

Този раздел включва всички приходи не генериирани от обичайната дейност на Дружеството. Постъпленията се оценяват по сумата на получените или дължими приходи, нетни от намаления, отстъпки и дарения.

Описание	Съдържание
Дивиденти:	Дивиденти по капиталови инвестиции, бруто удържани данъци при

"ОРЕЛ ИНВЕСТ" АД**Доклад за дейността и Финансов отчет за годината завършиваща към 31.12.2009**

а) от дъщерни предприятия	източника и данъчни кредити.
б) от свързани предприятия	
в) от други	
Други финансови приходи от нетекущи вземания	Лихви по нетекущи вземания, дължими от дъщерни, асоциирани предприятия от малцинствени участия и други предприятия.
Други финансови приходи от ценни книжа различни от капиталови инвестиции записани в нетекущи активи	Лихви по облигации, държавни ценни книжа, депозитни сертификати и др., записани като нетекущи финансови активи.
Други финансови приходи от ценни книжа различни от капиталови инвестиции записани в текущи активи	Лихви по облигации, държавни ценни книжа, депозитни сертификати и др., записани като текущи финансови активи.
Финансови приходи различни от гореописаните	Приходи от обмяна на валута, както осъществени така и начислени, приходи от лихви от банкови и пощенски депозитни сметки, лихви върху вземания от клиенти, лихви върху просрочени вземания и за забавяне на плащане, вземания от дъщерни, свързани предприятия и малцинствени участия, финансови отстъпки и работи след издаване на фактури за плащане в брой на доставчици, други.
а) от дъщерни предприятия	
б) от свързани предприятия	
в) от малцинствени участия	
г) от други	
Преоценка	На капиталови инвестиции
Преоценка	На нетекущи финансови дълготрайни активи, различни от капиталови инвестиции
Преоценка	На текущи ценни книжа, различни от капиталови инвестиции.

Финансови разходи

Принципът на начисление се отнася до финансовите разходи, така както се отнася до всички други компоненти на отчета за доходите. Те включват и всички обезценки на финансови активи.

Описание	Съдържание
Лихви и други финансови разходи	Финансови разходи, произтичащи от транзакции с дъщерни, свързани предприятия и малцинствени участия, както и загуби от обмен на валута, комисиони. Банкови разходи, разходи за лихви по банкови заеми и овърдрафти, по ипотечни заеми, по други задължения, лихви и разходи по облигационни заеми, финансови отстъпки след издаване на фактури за незабавно плащане в брой от страна на клиенти, други.
а) от дъщерни предприятия	
б) от свързани предприятия	
в) от малцинствени участия	
г) от други предприятия	
Обезценки	На капиталови инвестиции
Обезценки	На нетекущи финансови дълготрайни активи, различни от капиталови инвестиции
Обезценки	На текущи ценни книжа, различни от капиталови инвестиции.

3. 17. Данъци върху дохода

Текущият данък за текущия и предходни периоди се признава като пасив до степента, до която

не е платен. Ако вече платената сума за текущ и предходен период превишава дължимата сума за тези периоди, излишъкът се признава като актив.

Текущите данъчни пасиви (активи) за текущия и предходни периоди се оценяват по сумата, която се очаква да бъде платена на (възстановена от) данъчните органи при прилагане на данъчни ставки (и данъчни закони), действащи или очаквани да влязат в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се приравняват за временни разлики между данъчната основа на активите и пасивите и тяхната балансова стойност към датата на финансовия отчет, като се използва балансовия метод на задълженията.

Отсрочен данъчен пасив се признава за всички облагаеми временни разлики.

Отсрочен данъчен актив се признава за всички временни разлики, подлежащи на приспадане, до степента, до която е вероятно да съществува облагаема печалба, срещу която да могат да се използват временните разлики, подлежащи на приспадане.

Към края на всеки отчетен период Дружеството преразглежда непризнатите отсрочени данъчни активи. Дружеството признава непризнатите в предходен период отсрочени данъчни активи до степента, до която се е появила вероятност бъдещата облагаема печалба да позволява възстановяването на отсрочен данъчен актив.

Балансовата стойност на отсрочените данъчни активи се преразглежда към края на всеки отчетен период. Дружеството намалява балансовата стойност на отсрочените данъчни активи до степента, до която вече не е вероятно да бъде реализирана достатъчна облагаема печалба, която да позволява да се оползотвори позата от част или целия отсрочен данъчен актив. Всяко такова намаление се проявява обратно до степента, до която е станало вероятно да се реализира достатъчна облагаема печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват по данъчните ставки, които се очаква да бъдат в сила за периода, в който активът се реализира или пасивът се уреди/погаси въз основа на данъчните ставки (и данъчни закони), действащи или очаквани да влязат в сила към края на отчетния период.

Текущите и отсрочените данъци се приравняват като приход или разход и се включват в печалбата или загубата за периода, освен до степента, до която данъкът възниква от операция или събитие, което е признато през същия или различен период директно в собствения капитал.

3. 18. Функционална валута и валута на представяне

Чуждестранна валута е всяка валута различна от функционалната валута /български лев/ на Дружеството.

Сделките в чуждестранна валута се вписват първоначално във функционална валута, като към сумата на чуждестранната валута се прилага централния курс на Българска Народна Банка (БНБ) за съответната валута, към датата на сделката. Курсовите разлики, възникващи при уреждането на парични позиции или при преизчисляването на тези парични позиции по курсове, различни от тези, по които са били заведени или преизчислени преди това, се отчитат като финансови приходи или финансови разходи за периода, в който възникват.

Дружеството прави преоценка на валутните парични позиции към датата на финансовия отчет за периода и текущо през отчетния период месечно.

Паричните позиции в чуждестранна валута към 31 декември 2009 година са оценени в настоящия финансов отчет по заключителния курс на БНБ.

3. 19. Счетоводни предположения и приблизителни счетоводни преценки

В резултат на несигурността, присъща на деловата дейност, много статии от финансовите отчети не подлежат на прецизна оценка, а само на приблизителна оценка. Приблизителните оценки се оценяват въз основа на най-актуалната налична и надеждна информация.

Приложението на Международните счетоводни стандарти изиска от ръководството да приложи някои счетоводни предположения и приблизителни счетоводни преценки при изготвяне на годишния финансов отчет и при определяне на стойността на някои от активите, пасивите, приходите и разходите. Всички те са извършени на основата на най-добрата преценка, която е направена от ръководството към датата на изготвянето на финансовия отчет. Действителните резултати биха могли да се различават от представените в настоящия финансов отчет.

Приблизителна оценка подлежат на преразглеждане, ако настъпят промени в обстоятелствата, на които се базират, или в резултат от получена нова информация, или допълнително натрупан опит.

Ефектът от промяната в счетоводна приблизителна оценка, се признава перспективно чрез включването му в печалбата или загубата за периода, ако промяната засяга само този период или периода на промяната и бъдещи периоди, ако промяната засяга и двата.

Дотолкова, доколкото промяната в счетоводната приблизителна оценка води до промени в активите и пасивите, или се отнася до компонент от капитала, тя се признава чрез коригиране на балансовата стойност на свързания актив, пасив или компонент от капитала в периода на промяната.

Изготвянето на финансовия отчет налага ръководството да направи преценки, приблизителни оценки и предположения, които влияят върху стойността на отчетените активи и пасиви, и оповествяването на условни пасиви към края на отчетния период, както и върху отчетените приходи и разходи за периода. Несигурностите, свързани с направените предположения и приблизителни оценки биха могли да доведат до фактически резултати, които да изискват съществени корекции в балансовите стойности на съответните активи или пасиви в следващи отчетни периоди.

Приблизителни оценки и предположения

Основните предположения, които са свързани с бъдещи и други основни източници на несигурности в приблизителните оценки към датата на баланса, и за които съществува значителен риск, че биха могли да доведат до съществени корекции в балансовите стойности на активите и пасивите през следващия отчетен период, са посочени по-долу:

Полезни животи на имоти, машини и съоръжения, и нематериални активи

Финансовото отчитане на имотите, машините и съоръженията, и нематериалните активи включва използването на приблизителни оценки за техните очаквани полезни животи и остатъчни стойности, които се базират на преценки от страна на ръководството на Дружеството.

Обезценка на вземания

Дружеството използва корективна сметка за отчитане на провизията за обезценка на трудношибаими и несъшибаими вземания от клиенти. Ръководството преценява адекватността на тази провизия на база на възрастов анализ на вземанията, исторически опит за нивото на отписване на несъшибаими вземания, както и анализ на платежоспособността на съответния клиент, промени в договорените условия на плащане и др. Ако финансовото състояние и резултати от дейността на клиентите се влошат (над очакваното), стойността на вземания, които трябва да бъдат отписани през следващи отчетни периоди, може да бъде по-голяма от очакваната към датата на баланса.

Отсрочени данъчни активи

Дружеството не е начислило данъчен актив за реализираните загуби.

3. 20. Грешки и промени в счетоводната политика

Грешки по смисъла на МСС8 могат да възникнат във връзка с признаването, оценяването, представянето или оповестяването на компоненти от финансовите отчети. Потенциалните грешки за текущия период, открити в същия, се коригират преди финансовите отчети да се одобрят за публикуване. Въпреки това, грешки понякога се откриват в последващ период и тези грешки от предходни периоди се коригират.

Дружеството коригира със задна дата съществените грешки от предходни периоди в първия финансов отчет, одобрен за публикуване след като са открити чрез:

- ✓ преизчисляване на сравнителните суми за представения предходен период, в които е възникнала грешка;
- ✓ в случай, че грешката е възникнала преди най-ранно представения предходен период, преизчисляване на началното сaldo на активите, пасивите и капитала за този период.

Грешка от предходен период се коригира посредством преизчисляване със задна дата, освен ако е практически неприложимо да се определи някой от специфичните ефекти за периода или кумулативния ефект от тази грешка.

3. 21. Свързани лица и сделки между тях

Дружеството спазва изискванията на МСС24 при определяне и оповестяване на свързаните лица. Сделка между свързани лица е прехвърляне на ресурси, услуги или задължения между свързани лица без разлика на това, дали се прилага никаква цена.

3. 22. Лизинг

Съгласно МСС17 лизингов договор се класифицира като финансов лизинг, ако прехвърля по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху актива. Лизингов договор се класифицира като оперативен лизинг, ако не прехвърля по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху актива.

Признаване и отчитане на финансов лизингов договор по които Дружеството е лизингополучател

В началото на лизинговия срок финансовият лизинг трябва да се признава като актив и пасив в баланса с размер, който в началото на лизинговия срок е равен на справедливата стойност на настия актив или, ако е по-нисък – по сегашната стойност на минималните лизингови плащания, всяка една от които е определено в началото на лизинговия договор. Дисконтовият процент, който се използва при изчисляване на сегашната стойност на минималните лизингови плащания е лихвеният процент, присъщ на лизинговия договор, доколкото той практически може да бъде определен; ако това е невъзможно – използва се диференциалният лихвен процент по задължението на лизингополучателя. Първоначалните преки разходи, извършени от лизингополучателя, се прибавят към сумата, призната като актив.

Лизинговите плащания се разпределят между финансовия разход и намалението на неплатеното задължение. Финансовият разход се разпределя по периоди за срока на лизинговия договор, така че да се получи постоянен периодичен лихвен процент по остатъчното saldo на задължението. Условните наеми се начисляват като разход за периодите, в които са били извършени.

Амортизиционната политика по отношение на амортизуемите наеми активи се съобразява с тази по отношение на собствените амортизуеми активи, а признатата амортизация се изчислява на базата, определена в МСС регламентиращи съответния вид актив. Ако не е сигурно в голяма степен, че Дружеството ще придобие собственост до края на срока на лизинговия договор,

активът изцяло се амортизира през по-краткия от двата срока – срока на лизинговия договор или полезния живот на актива.

Признаване и отчитане на оперативен лизингов договор по които Дружеството е лизингополучател

Лизинговите плащания по оперативен лизинг се признават като разход в отчета за доходите по линейния метод за целия срок на лизинговия договор, освен ако друга системна база не е представителна за времето, през което дружеството използва изгодите на наетия актив.

Признаване и отчитане на финансов лизингов договор по които дружеството е лизингодател

Дружеството признава активите, държани по силата на финансов лизинг, в своите отчети и ги представя като вземане, чиято сума е равна на нетната инвестиция в лизинговия договор.

Подлежащото на получаване лизингово плащане се разглежда като погасяване на главница и финансов доход.

Признаването на финансения доход се основава на модел, отразяващ постоянна и периодична норма на възвръщаемост върху нетната инвестиция на лизингодателя, свързана с финансия лизинг.

Приходът от продажбата, признат в началото на срока на финансия лизинг от лизингодателя, представлява справедливата стойност на актива или ако тя е по-ниска – сегашните стойности на минималните лизингови плащания, изчислени при пазарен лихвен процент. Себестойността на продажбата в началото на срока на лизинговия договор е себестойността или балансовата стойност, ако са различни, на наетата собственост, намалена със сегашната стойност на негарантираната остатъчна стойност.

Признаване и отчитане на оперативен лизингов договор по които Дружеството е лизингодател

Активите, държани за отдаване по оперативни лизингови договори се представят в отчетите, в съответствие със същността на актива.

Наемният доход от оперативни лизингови договори се признава като доход по линейния метод за срока на лизинговия договор, дори ако постъпленията не са на тази база, освен ако друга системна база отразява по - точно времевия модел, при чието използване е намалена извлечената полза от наетия актив.

Разходите, включително амортизацията, извършени за заработването на наемния доход, се признават за разход.

Началните преки разходи, извършени от Дружеството във връзка с договарянето и уреждането на оперативен лизинг се прибавят към балансовата сума на наетия актив и се признават като разход през целия срок на лизинговия договор на същото основание както лизинговия приход.

Амортизацията на амортизиемите наети активи се извършва на база, съответстваща на амортизационната политика, възприета за подобни активи, а амортизациите се изчисляват на базата, посочена в МСС регламентиращи отчитането на съответния вид актив.

3. 23. Събития след края на отчетния период

Събития след края на отчетния период са онези събития, както благоприятни, така и неблагоприятни, които възникват между края на отчетния период и датата, на която финансовите отчети са одобрени за публикуване.

Разграничават се два вида събития:

- ✓ такива, които доказват условия, съществували към края на отчетния период (коригиращи събития след края на отчетния период);
- ✓ такива, които са показателни за условия, възникнали след края на отчетния период (некоригиращи събития след края на отчетния период);

Дружеството коригира сумите, признати във финансовите отчети, за да отрази коригиращите събития след края на отчетния период и осъвременява оповестяванията.

Дружеството не коригира сумите, признати във финансови отчети, за да отрази некоригиращите събития след края на отчетния период. Когато некоригиращите събития след края на отчетния период са толкова съществени, че неоповестяването би повлияло на способността на потребителите на финансовите отчети да вземат стопански решения, Дружеството оповестява

следната информация за всяка съществена категория на некоригиращото събитие след края на отчетния период:

- ✓ естеството на събитието;
- ✓ оценката на финансовия му ефект или изявление, че такава оценка не може да бъде направена;

3. 24. Отчет за паричния поток

Приета политика за отчитане и представяне на паричните потоци по прекия метод.

Паричните потоци се класифицират като парични потоци от:

- Оперативна дейност
- Инвестиционна дейност
- Финансова дейност

3. 25. Отчет за промените в собствения капитал

Приета е счетоводна политика да се изготвя отчета чрез включване на:

Нетна печалба и загуба за периода

Сaldoto на неразпределената печалба както и движенията за периода

Всички статии на приходи или разходи, печалба или загуба, които в резултат на действащите МСС се признават директно в собствения капитал.

Кумулативен ефект от промените в счетоводна политика и фундаментални грешки в съответствие с МСС 8.

Прехвърляне и разпределение на капитал между собствениците.

Настъпилите промени в резултат на всички изменение по всички елементи на собствения капитал.

III. Допълнителна информация към статиите на финансовия отчет

1. Отчет за всеобхватния доход

1. 1. 1. Приходи от продажби

Вид приход	2009 г.	2008 г.
Продажби на стоки в т.ч.	-	-
Продажби на част от многофункционална сграда		422
Други приходи в т.ч.	-	-
Продажби на DMA	70	-
Префактуриране на разходи	4	19
Общо	74	441